

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор _____ проф. І. Я. Коцан

« _____ » _____ 2017 року

**Положення
про дистанційне навчання
у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки**

1. Загальні положення

Це Положення визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки (далі – Університет).

1.1. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.2. Дане Положення розроблено відповідно до вимог і з урахуванням: Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)» від 20.01.1998 № 65; Закону України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 № 2984-III; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004 – 2006 роки» від 23.09.2003 № 1494; Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах» від 02.12.2004 № 903 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini vid 17.01.2005 № 44/10324); Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 - 2015 роки» від 09.01.2007 року № 537-V; Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 25.04.2013 № 466 (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini vid 30.04.2013 № 703/23235).

1.3. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.

1.4. Завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

1.5. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

– **асинхронний режим** – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

– **веб-ресурси навчальних дисциплін (програм)**, у тому числі дистанційні курси, - систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

– **веб-середовище дистанційного навчання** – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

– **інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання** – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

– **психолого-педагогічні технології дистанційного навчання** – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

– **синхронний режим** – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

– **система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм)** - програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

– **система управління дистанційним навчанням** – програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

– **суб'єкти дистанційного навчання** – особи, які навчаються (студент, слухач) та особи, які забезпечують навчальний процес з використанням технологій дистанційного навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);

– **технології дистанційного навчання** – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання в Університеті.

2. Реалізація дистанційного навчання

2.1. Дистанційне навчання в Університеті може реалізовуватись шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах.

Запровадження дистанційної форми навчання в Університеті можливе за погодженням з МОН України.

2.2. Підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації (післядипломна освіта) кадрів за дистанційною формою навчання здійснюються в Університеті за ліцензованими, акредитованими (атестованими) напрямками підготовки (спеціальностями).

В Університеті навчально-виховний процес за дистанційною формою організовується відповідно до робочих навчальних планів за умови їх адаптації до дистанційної форми навчання.

Строк навчання студентів та слухачів за дистанційною формою встановлюється Університетом і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними освітніми ступенями, напрямками підготовки та спеціальностями.

Кількість студентів та слухачів Університету, що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення вченої ради Університету в межах ліцензованого обсягу підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації, спеціалізації) за заочною формою навчання та/або в межах ліцензованого обсягу підготовки до вступу у вищий навчальний заклад, підготовки іноземців.

2.3. Експертиза та поширення веб-ресурсів, що використовуються в Університеті для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою навчання, здійснюється відповідно до «Положення про електронні освітні ресурси Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки».

2.4. Для впровадження навчання за дистанційною формою Університет може створювати центри дистанційного навчання як відокремлені структурні підрозділи.

Технології дистанційного навчання під час організації та забезпечення денної, заочної форм навчання можуть використовуватись в Університеті за наявності відповідного науково-методичного, кадрового та системотехнічного забезпечення.

2.5. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання у навчальному процесі приймається вченою радою Університету.

3. Особливості організації навчального процесу за дистанційною формою навчання

3.1. Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота, навчальні заняття, практична підготовка, професійно-практична підготовка, контрольні заходи. Основною формою організації навчального процесу за дистанційною формою є самостійна робота.

3.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

Лекція, консультація, семінар проводяться зі студентами (слухачами) дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається програмою навчальної дисципліни.

3.3. Практична підготовка студентів (слухачів), які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою Університетом програмою.

3.4. Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання в Університеті включають проміжний (тематичний, модульний), підсумковий та інші, визначені Університетом, контролю знань, умінь та навичок, набутих студентом (слухачем) у процесі навчання.

Усі контрольні заходи в Університеті можуть здійснюватись відповідно до рішення вченої ради Університету дистанційно з використанням можливостей

інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

3.5. Державна атестація при підготовці фахівців за дистанційною формою навчання здійснюється згідно зі статтею 7 Закону України «Про вищу освіту».

4. Особливості організації навчального процесу з використанням технологій дистанційного навчання

4.1. В Університеті використання технологій дистанційного навчання зорієнтоване насамперед на такі категорії студентів (слухачів):

- обдаровані студенти, які спроможні самостійно або прискорено опанувати навчальні програми;
- особи з особливими потребами;
- студенти, які за сімейними обставинами (декретна відпустка тощо) не можуть систематично відвідувати навчальні заняття;
- особи, які за умовами праці перебувають тривалий час за межами населеного пункту, де розташований Університет;
- особи, які бажають отримати додаткові знання паралельно з навчанням в Університеті;
- особи, які готуються до вступу в Університет;
- громадяни України, які тимчасово або постійно проживають за кордоном.

4.2. Технології дистанційного навчання можуть використовуватись Університетом при проведенні занять через мережу Інтернет під час карантину; вивченні додаткових (факультативних) дисциплін; навчанні студентів (слухачів) під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо.

4.3. Перелік дисциплін чи тем навчальних програм, видів навчальних занять, які здійснюються з використанням технологій дистанційного навчання, визначаються Університетом.

4.4. Технології дистанційного навчання можуть використовуватись в Університеті при організації навчального процесу за програмами підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації, а також за навчальними програмами з навчальних дисциплін та професійно-теоретичної підготовки.

4.5. Навчання осіб із особливими потребами (у тому числі з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, психічними розладами) передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання при здійсненні всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку студентів (слухачів).

При організації навчального процесу за будь-якою формою навчання в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись для

методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при проведенні навчальних занять.

5. Забезпечення дистанційного навчання

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

– методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;

– критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;

– змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/програми підготовки;

Веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

– методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

– документи планування навчального процесу (програми навчальних дисциплін, навчально-тематичні плани, розклади занять);

– відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;

– мультимедійні лекційні матеріали;

– термінологічні словники;

– практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

– віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

– віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

– пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів;

– пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів із перевіркою викладачем;

– ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

– електронні бібліотеки чи посилання на них;

– бібліографії;

– дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;

– інші ресурси навчального призначення.

Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається випусковою кафедрою залежно від профілю навчальної дисципліни.

Для забезпечення дистанційного навчання студентів (слухачів) Університет може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси, що підлягають перевірці у цьому навчальному закладі.

5.2. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

– апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

– інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускну здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання в Університеті цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;

– програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

– систему управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм);

– систему управління дистанційним навчанням.

5.3. Педагогічні, науково-педагогічні працівники та методисти Університету, які є учасниками освітнього процесу із використанням технологій дистанційного навчання повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння технологіями дистанційного навчання (не рідше одного разу на 5 років та обсягом не менше 108 академічних годин).

Кваліфікація працівників, які підвищували свою кваліфікацію, має бути підтверджена документом про підвищення кваліфікації за тематикою дистанційного навчання.

5.4. Для розробки та супроводу дистанційних курсів навчальних дисциплін Університет може запрошувати фахівців ІТ-галузі та провідних науковців предметної галузі.

Схвалено Вченою радою університету

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Протокол № 14 від 28 вересня 2017 р.

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації:

С. В. Гаврилюк

Начальник юридичного відділу:

А. В. Маїло